

осъществяване на христовите идеи и продължаване да преследва християните. Последните въ срещите си на събранията виждали своята многочисленост и чувствували едномислието въ християнското движение. Изпълнахъ въпросъ за ново римско правителство, което да въведе толкова желаните отъ народа реформи въ управлението за миръ и любовъ между хората, което, обаче, трѣбвало да се възглавява отъ авторитетенъ християнинъ.

Такова е било психологическото настроение, когато се явилъ на сцената като водителъ на християните *Константинъ* (306 г.), романизиранъ тракъ (българинъ) отъ гр. Нишъ (Naïssus или Nyssa), който експлоатиралъ златните рудници по горното течение на р. *Огоста*, съ съдействието на мѣстното население отъ разположените около сжщата рѣка села¹²⁾. Той се

12) Максанцъ станалъ императоръ въ Римъ въ 306 год. И Константинъ сжщата година се обявява за революционенъ водачъ на християните, организира се добре въ продължение на 5—6 години, снабдява се съ злато и монети отъ своите рудници и монетарници (въ София тогава е имало лѣярница за пари) повежда християните на походъ чакъ до Римъ, дето разбива Максанца въ 312 г. и съ това утвърждава християнството и императорството си, следъ което премѣства въ Цариградъ столицата и го нарича на името си, като царувалъ до смъртта си (337 г.).

13) Въ Берковските села *Говежда*, *Дялги-дѣлъ*, *Меляне* и други до днесъ се разправя отъ стари хора легендата за „Златните рудници на Царъ Константинъ, които го направили царъ“. Възрастните мъже и жени изкопавали отъ р. *Огоста* премивали пѣсците за изваждане златото, а младите мъже „отивали на война съ царъ *Константина* за да се възцарѣлъ“. Понеже всички били на работа, въ село оставали само бабите, да вардятъ децата. Люлките на бозайничетата били на едно мѣсто, често пжти и по дърветата навързани. На 10 — 15 люлки оставяли по една баба да ги нагледва и люлѣе. Да се разказватъ и до днесъ отъ населението въ селата, наредени по течението на р. *Огоста* (*Лопушня*, *Илица*, *Меляне*, *Говежда*, *Дялги-дѣлъ*, *Дива Слатина*) такива легенди и то отъ хора безграмотни и стари, които сж ги чували отъ дѣди и прадѣди — това довежда до